

H3A – Ensikoiden tuotanto n. 7 kk ikään saakka

Emakkoporsaiden optimaalisella hallinnalla syntymästä n. 7 kuukauden ikään saakka saadaan riittävästi hyvälaatuisia ensikoita

1. Ensikko porsitusosastossa

- Älä valitse huonosti kehittynyttä -emakonaluksi
- Merkkää emakonalku korvalovilla/-merkillä emakon numerolla tai syntymäviikolla
- Teippaa emakonalun etunisät (heti, kun kuiva)
- Vieroitettaessa merkitse korvamerkein vain vahvat emakonalut, joilla on vähintään 14 nisää. Nisärakenteessa on vaihtelua rotujen välillä.

2. Ensikko välikasvattamossa

- Ensikolla täytyy olla riittävästi karsinatilaa
- Kerää saman ikäiset ensikot samaan karsinaan/ karsinoihin
- Tarkasta ensikoiden karsinat kahdesti päivässä
- Tarkkaile ensikoiden kelvollisuutta, hylkää huonot
- Tee kriittinen valinta ennen kasvatusosastoon siirtoa

3. Ensikko kasvatusosastossa 30 kg:sta n. 7 kuukauden ikään saakka

- Sijoita ensikot omiin karsinoihin
- Ensikoilla täytyy olla riittävästi karsinatilaa ja kiinteää lattiaa
- Tee kriittinen valinta noin teuras painossa tai kasvukauden aikana. Poista alikehittyneet, väärä jalka-asentoiset, tyrät, kynsi- ja sorkkavikaiset.
- Tarkastele painon ja iän suhdetta

Etunisät teipattu kulumien estämiseksi.

Ikä, viikkoa	11,4	13,7	15,4	17,4	19,4	21,4	23,4	25,4	27,4	29,4	31,4	33,4
Ikä, päivää	80	96	108	122	136	150	164	178	192	206	220	234
Paino, kg	30	38	47,5	57,5	68	79	90	101	111	121	130,5	141

Syntymähetkellä odotetaan olevan 7 emakonalkua / pahnue.

n. 7 kk iän saavuttaneita emakon alkuja odotetaan olevan:

- Karsintamäärässä ja -hetkessä aina tilakohtaisia eroja.

Oma uudistus:

- Syntymästä vieroitukseen karsiutuu 30 – 40 %
 - Vieroitettaessa odotetaan saavan 4,2 – 4,9 ensikkoa / pahnue
- Vieroituksesta 30 kg painoon karsiutuu 2,5 – 6 %
 - 30 kilon painossa odotetaan saavan 4,0 – 4,8 ensikkoa / pahnue
- 30 kg painosta n. 7 ikäiseksi karsiutuu 16,9 – 31 %
 - Siemennykseen odotetaan saavan 2,8 – 4,0 ensikkoa / pahnue

Osto uudistus:

- Ostouudistuksessa myyjä karsii kriittisemmin ennen myyntiä, siksi ostajalla kasvatusajan karsinta 30 kg - + 7 kk ikään 5 – 10 %

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

1. Älä valitse heikosti kehittyneitä emakonaluiksi. Ikähajonnalla on vähemmän merkitystä, koska ensikoilla ei ole suuri kasvunopeustavoite. Nisäkulumien välttämiseksi teippaa kangaslaastarilla etunisät napaan saakka. Napaa ei saa peittää. Teippaa nisät heti, kun porsas on kuivunut syntymän jälkeen. Normaalisti teippi tippuu tai poistetaan kahden – kolmen päivän päästä.

Valitse tilallesi sopiva merkintäjärjestelmä. Merkkaamalla syntyneet porsaet jo ennen pahnuetasausta yksilö tai pahnue- / emakkotunnuksella, pystyt tasaamaan optimaalisemmin. Pyri siirtämään pääasiassa poikia, että emakonalut pysyvät paremmin tallessa. Syntymän jälkeen voit esim. merkitä emakonalut pienillä numeroiduilla korvamerkeillä, tai vaihtoehtoisesti tehdä pahnuelovet, joidenka mukaan niiden perimän saa selville. Merkkaa ylös pahnueiden tiedot. Yksi tapa on käyttää valmiiksi painettua juoksevaa numerointia. Merkkaa ylös mihin pahnueeseen kuuluu mikäkin numerosarjaväli (esim. 1 – 4 on yhden pahnueen porsaet). Toinen tapa on kirjata merkkiin pahnueen emakonaluille emakon numero/emakon 2 viimeistä numeroa ja syntymä viikko.

Laske vierotusvaiheessa nisät. Karsi emakonaluista pois ne, joilla on vähemmän kuin 14 nisää. Laita vierotusvaiheessa hyväksytyille viimeistään tässä vaiheessa korvamerkki, jos olet laittanut korvamerkin syntyessä, poista merkki hylätyiltä.

Jos käytät "Kernestyling" järjestelmää, edellisessä vieroituksessa ensikot on merkitty juoksevalla ensikkonumeroinnilla, missä ensikolla on 4 numeroinen ID-tunnus. Korvamerkissä on myös tilan 3 numeroinen tilatunnus.
2. Koska emakonalut ovat käyttäytymiseltään erilaisia kuin normaalit 3 -rotuporsaet, on suositeltavaa lajitella vierotusvaiheessa emakonalut omiin karsinoihinsa. Tarvittaessa emakonalut voidaan vieroittaa välikasvattamoon oman pahnueen kanssa, siis myös leikkojen kanssa. Sijoita emakonalut paikkaan missä niitä on helpointa valvoa ja totuttaa ihmiskontaktiin. Emakonalkujen on välttämätöntä saada positiivista ihmiskontaktia, jotta ne tottavat ihmisiin.

Tarkkaile emakonalkujenalkujen rakennetta yms. kasvukaudella, poista tarpeen mukaan huonoilta korvamerkit. Tee varsinainen kriittinen valinta välikasvatusajan lopussa, siirrä vain hyvät jatkokasvatukseen välikasvattamosta, poista karsituilta korvamerkit. Kiinnitä huomiota valinnassa jalka asentoon, sorkka- / kynsivikaan, tyrä, selvästi heikko kasvu, yms. Tilallasi tulisi olla suunnitelma, kuinka paljon / viikko / kaksi viikkoa, jne. ensikoita tulisi siirtää kasvatusosastoon, sekä siemennysosastoon. Tästä tietäisi onko aihioita riittävästi.
3. Siirrä nuoret ensikot kasvatusosastoon omiin karsinoihinsa. Täytä osaston karsinoita järjestyksessä ryhmä kiertomallisi mukaisesti (viikko-, kahdenviikon- tai kolmenviikonkierto). Kasvatusaika on vakio, joten laske mitkä karsinat tarvitaan aina tähän käyttöön. Jos esimerkiksi tilasi imetysaika on 4 viikkoa + välikasvatusaika 7 viikkoa = kasvatusosastoon siirtyy n. 11 viikon ikäisiä emakonalkuja. Jotta ensikko olisi riittävän ikäinen siirrettäväksi siemennysosastoon ensimmäiseen kiimaherätykseen, sen tulee olla 6,5 - 7 kk ikäinen. Kasvatusosastossa tarvitaan siis 18 - 19 viikon kasvatusaika. Kasvutilaa tulee olla n. 1 m² / ensikko teuraspainoon saakka. Tämä sama malli toimii samoin myös silloin, jos ostat emakonalut n. 30 kg hybrideinä. Tee karsinaan täyttöhetkellä "karsinakortti". Laske valmiiksi viikkonumero, milloin tulee tehdä karsinta, rokotukset ja milloin ensikot siirtyvät siemennyspuolelle. Merkkää korttiin, kun toimenpide tehty.

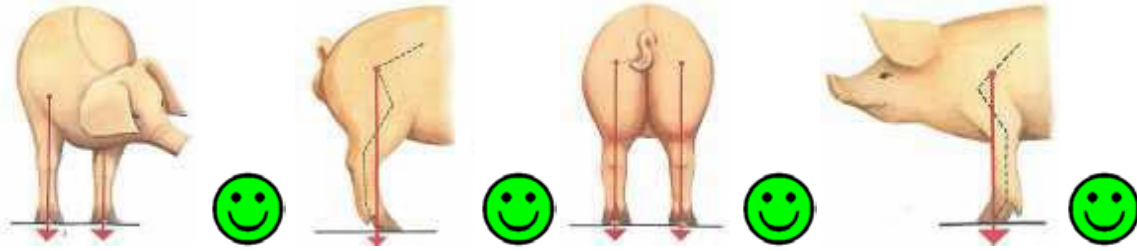
Totuta ensikot positiiviseen ihmiskontaktiin. Tarkkaile ensikoiden rakennetta yms. kasvukaudella, poista tarpeen mukaan huonoilta korvamerkit. Tee varsinainen kriittinen valinta noin teuraspainossa, laita hylätyt teuraaksi. Jätä hyväksytyt loppuajaksi kasvamaan samaan karsinaan väljemmin, teuraspainon jälkeen tilaa tulisi olla n. 1,3 m² / ensikko. Kasvatusajalla ei saa olla mitään karjukontaktia, karju ei saa olla edes samassa huonetilassa hajun vuoksi. Vältä erityisesti kasvatusajan loppupuolella ensikoiden yhdistelyjä ja siirtoja, ettei kiimakierto lähtisi liian varain käyntiin. Vaihda ensikon kasvatusajan korvamerkki yksilökohtaiseksi emakkomerkeiksi siemennyspuolelle siirrettäessä.

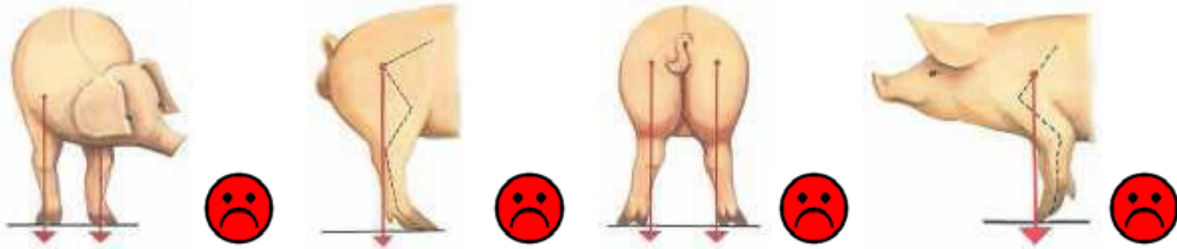

Jalka-asentojen arviointi

Oikeat asennot:

Väärät asennot:

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin